

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 659/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], obaja zastúpení advokátom JUDr. Mariánom Ševčíkom, CSc., advokátska kancelária, Nezábudková 22, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 112/2006 a jeho rozsudkom zo 14. februára 2014 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 139/2014 a jeho uznesením z 26. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. júla 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), [REDAKOVANÉ] (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a základného práva na

prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 112/2006 a jeho rozsudkom zo 14. februára 2014 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 139/2014 a jeho uznesením z 26. marca 2015.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd rozsudkom sp. zn. 2 T 112/2006 zo 14. februára 2014 podľa § 285 písm. a) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) oslobodil obžalovaného [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obžalovaný“) spod obžaloby podanej pre prečin ublíženia na zdraví podľa § 158 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný. Okresný súd označeným rozsudkom zároveň podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku odkázal sťažovateľov ako poškodených so svojimi nárokmi na náhradu škody, ktorú si v konaní uplatnili, na občianske súdne konanie (civilný proces).

3. Proti prvostupňovému rozhodnutiu zo 14. februára 2014 podali odvolanie tak príslušná okresná prokuratúra, ako aj sťažovatelia (poškodení), ktorí sa *„vo svojom písomnom vyjadrení pripojili k podanému odvolaniu okresného prokurátora a taktiež uviedli, že výrok rozsudku súdu prvého stupňa nie je v súlade so skutkovým stavom vo veci samej, odporuje materiálnej pravde a uvedené rozhodnutie je nezákonné z dôvodu, že v spise je dostatok dôkazov, ktorými súd mohol a mal konštatovať vinu obvineného s poukazom na okolnosť, že okrem hmotnoprávných dôkazov konanie netrpelo ani žiadnou procesnou vadou, ktorou by bolo zmarené vykonanie a vyhodnotenie usvedčujúcich dôkazov, takže napadnuté rozhodnutie okresného súdu je okrem iného založené na nesprávnom právnom posúdení skutku, ktorý jednoznačne favorizoval obvineného na úkor poškodených“*. Sťažovatelia boli presvedčení, že *„obžalovaný... naplnil objektívnu a subjektívnu stránku prečinu ublíženia na zdraví podľa § 158 Tr. zák. v plnom rozsahu, preto navrhli zrušiť napadnutý rozsudok v celom rozsahu a vec vrátiť súdu prvého stupňa na jej opätovné prejednanie a rozhodnutie“*.

4. Splnomocnenec sťažovateľov (poškodených) „v písomných dôvodoch odvolania v prípade vyhovenia odvolaniu okresného prokurátora čo do viny, s poukazom na riadne a včas vyčíslení škodu navrhol, aby bolo rozhodnuté o uplatnenom nároku poškodených, resp. v prípade vrátenia veci okresnému súdu, krajský súd zaviazal okresný súd o rozhodnutie o uvedenom uplatnenom nároku“.

5. Krajský súd uznesením sp. zn. 4 To 139/2014 z 26. marca 2015 odvolanie príslušnej okresnej prokuratúry zamietol podľa § 319 Trestného poriadku (ako nedôvodné) a odvolanie sťažovateľov zamietol podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku (ako podané neoprávnenou osobou).

6. Podľa názoru sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov došlo k porušeniu nimi označených základných práv zaručených im ústavou a listinou, čo odôvodnili takto:

„a) ako poškodení viazaní obžalobným návrhom..., skutkom ktorý bol predmetom obžaloby boli poškodení na zdraví a majetku nie malého rozsahu, túto sťažnosť podávajú z dôvodu, že k poškodeniu majetku a zdravia došlo účastníkom dopravnej nehody, ktorým je obžalovaný a to v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou a poškodením zdravia a majetku.

b) ako poškodení majú za to, že boli splnené hmotnoprávne a procesnoprávne podmienky pre adhézne konanie, pričom oba sudy vykonali rozsiahle dokazovanie dospeli k nesprávnemu právnemu záveru vo vzťahu k osobe obžalovaného, čo v konečnom dôsledku viedlo aj k nesprávnemu právnemu záveru vo vzťahu k poškodeným.

c) ako poškodení majú za to, že dokazovanie... preukázalo, že skutok sa stal a poškodené boli len osoby, ktoré podávajú tento návrh.

d) dokazovanie prostredníctvom znaleckých posudkov, najmä tzv. žilinského posudku viedlo sudy k nesprávnemu právnemu záveru, pretože tzv. žilinský posudok je absolútne zmätočný,... čo viedlo oba sudy k nesprávnemu záveru, že skutok sa podľa obžaloby nestal. ... tzv. žilinský posudok mal byť nepripustený ako dôkaz z dôvodu, že v danom prípade išlo o stret záujmov a to tým, že [REDACTED] bol členom komisií Žilinskej univerzity, takže v zmysle v súčasnosti platného zákona o znalcoch nemal byť vôbec predkladaný. Zároveň v predmetnom posudku sa vôbec nezohľadnila aktuálna situácia... a príslušný

znalec sa nestotožnil so stavom dopravnej situácie, ktorá bola v tejto križovatke v roku 2006.

e) zo strany oboch súdov bola opomenutá tzv. dopravná karta vodiča, v ktorej sú uvedené všetky dopravne priestupky obžalovaného... Tento dôkaz nebol náležite vyhodnotený.

f) pri rozhodovaní oboch súdov sa taktiež neprihliadalo na výpoveď dlhoročného profesionálneho vodiča..., ktorý v predmetnej veci vypovedal ako svedok a jeho výpoveď je uvedená aj v uznesení Krajského súdu Bratislava, sp. zn.: 4 To/139/2014, zo dňa 26. 03. 2015, str. 7.

g) k veci uvádzame aj skutočnosť, že čas vzniku autonehody bol okolo 16:25 hod. a nie presne o 16:25 hod.,...

h) poškodenie zdravia... [REDAKOVANÉ], ktoré vzišlo z tejto dopravnej nehody má pre ňu fatálny dopad, pretože musela podstúpiť viacero chirurgických operácií po tejto dopravnej nehode a v dôsledku poškodenia zdravia sa stala aj onkologickou pacientkou.

i) dávame do pozornosti aj značnú dobu priebehu súdneho konania, nakoľko ide o súdny spor, ktorý trvá už viac ako 10 rokov.

j) na osobnom motorovom vozidle poškodených bola spôsobená škoda značného rozsahu..., pričom oba rozsudky túto skutočnosť nezohľadňujú. Odkaz na občianskoprávne konanie je nenáležitý už z dôvodov spomenutých vyššie.“

7. Vzhľadom na uvedené sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľov v I. rade a II. rade na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd rozhodnutím Krajského súdu Bratislava zo dňa 26. 03. 2015, sp. zn.: 4 To/139/2014, ktorým Krajský súd Bratislava potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I., 2 T/112/2006 zo dňa 14. 02. 2014 porušené bolo.

2. Postupom Krajského súdu Bratislava, Okresného súdu Bratislava I. bolo porušené základné právo sťažovateľov v I. rade a II. rade, podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, a to rozhodnutím Krajského súdu Bratislava, sp. zn.: 4 To/139/2014 zo dňa

26. 03. 2015 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava I., sp. zn.: 2 T/112/2006 zo dňa 14. 02. 2014.

3. Postupom Krajského súdu Bratislava, Okresného súdu Bratislava I. boli porušené základné práva sťažovateľov v I. rade a II. rade, podľa čl. 1, čl. 46 ods. 1 a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, a to rozhodnutím Krajského súdu Bratislava, sp. zn.: 4 To/139/2014 zo dňa 26. 03. 2015 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava I., sp. zn.: 2 T/112/2006 zo dňa 14. 02. 2014.

4. Rozhodnutie Krajského súdu Bratislava, sp. zn.: 4 To/139/2014 zo dňa 26. 03. 2015 a rozsudkom Okresného súdu Bratislava I., sp. zn.: 2 T/112/2006 zo dňa 14. 02. 2014 sa zrušuje a vec sa vracia Okresnému súdu Bratislava I. na nové rozhodnutie.

5. Sťažovateľom v I. rade a II. rade sa priznáva primerané finančné zadostučinenie podľa úvahy Ústavného súdu Slovenskej republiky.

Sťažovateľom v I. rade a II. rade sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia, ktoré je Krajský súd Bratislava povinný vyplatiť k rukám právneho zástupcu sťažovateľov: JUDr. Marián Ševčík, CSc., advokát, Nezábudková 22,... Bratislava.“

8. Sťažnosť sťažovateľov bola pôvodne v súlade s rozvrhom práce ústavného súdu na rok 2015 pridelená pod sp. zn. Rvp 11494/2015 sudcovi spravodajcovi Milanovi Ľalíkovi, členovi I. senátu ústavného súdu, ktorý v liste zo 16. septembra 2015 zaslanom predsedníčke ústavného súdu oznámil dôvody svojho vylúčenia v konaní o predmetnej sťažnosti, keďže sa cítil v danej veci predpojatým.

9. II. senát ústavného súdu uznesením č. k. II. ÚS 611/2015-5 z 24. septembra 2015 rozhodol, že sudca ústavného súdu Milan Ľalík je vylúčený z prerokovania a rozhodovania v uvedenej veci, preto v zmysle ustanovení rozvrhu práce ústavného súdu na rok 2015 bola vec 25. novembra 2015 pridelená sudcovi spravodajcovi Ľubomírovi Dobríkovi, členovi III. senátu ústavného súdu. Schválením Dodatku č. 1 k Rozvrhu práce ústavného súdu na obdobie 1. marca 2016 až 28. februára 2017 došlo k prerozdeleniu nevybavených vecí pridelených sudcovi Ľubomírovi Dobríkovi (ktorému sa 29. februára 2016 skončilo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu) a náhodným výberom bola vec

pridelená 14. septembra 2016 sudkyni Jane Baricovej, ktorá je takisto členkou III. senátu ústavného súdu.

II.

10. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

11. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

13. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

15. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd

každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

16. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

17. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

18. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a v čl. 36 ods. 1 listiny a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vednom pod sp. zn. 2 T 112/2006 a jeho rozsudkom zo 14. februára 2014 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 139/2014 a jeho uznesením z 26. marca 2015.

19. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

20. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

21. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

22. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

II. A

K namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a v čl. 36 ods. 1 listiny postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 112/2006 a jeho rozsudkom zo 14. februára 2014

23. Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť.

24. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

25. Sťažovatelia sa v trestnom konaní domáhali ochrany svojich práv podaním opravného prostriedku proti rozsudku súdu prvého stupňa zo 14. februára 2014, a to zrejme z dôvodu ich presvedčenia, že je im túto ochranu oprávnený a povinný poskytnúť druhostupňový súd. Podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu, v ktorom sťažovatelia namietali chyby prvostupňového rozhodnutia a konania jeho vydaniu predchádzajúceho, ako aj s tým spojená možnosť predložiť svoju argumentáciu (predostretú rovnako aj ústavnému súdu) druhostupňovému súdu a následné konanie pred krajským súdom (jeho právomoc) o týchto otázkach, vylučuje právomoc ústavného súdu na ďalšie prejednanie a rozhodnutie v tejto veci.

26. Vzhľadom na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľov v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a v čl. 36 ods. 1 listiny napadnutým postupom a rozhodnutím okresného súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

II. B

K namietanému porušeniu základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a v čl. 36 ods. 1 listiny postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 139/2014 a jeho uznesením z 26. marca 2015

27. Ústavný súd v súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a obdobne v čl. 36 ods. 1 listiny poznamenáva, že podľa svojej stabilizovanej judikatúry uvedené základné právo všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi, vťahujúcimi sa na konkrétne konanie (napr. II. ÚS 181/06). Teda ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03).

28. Tiež je potrebné zvýrazniť, že ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo všeobecnosti platí, že ústavný súd je zdržanlivý, pokiaľ ide o zásahy do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. V trestných veciach to zvýrazňujú čl. 50 ods. 1 v spojení s čl. 142 ods. 1 ústavy tým, že stanovujú všeobecné súdy ako jediné oprávnené rozhodovať o vine a treste za trestné činy (obdobne I. ÚS 429/2014). Pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov (vrátane Trestného zákona a Trestného poriadku) s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Z týchto hľadísk potom ústavný súd posudzoval napadnuté rozhodnutie krajského súdu a postup, ktorý rozhodnutiu predchádzal.

29. V prvom rade ústavný súd poznamenáva, že sťažovatelia sťažnosť podanú ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, t. j. sťažnosť pre namietané porušenie základných práv a slobôd, odôvodnili argumentmi stojacimi na skutkových tvrdeniach, ktoré však ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a hodnotiť. Ako z už uvedeného vyplýva, ústavný súd nie je tzv. skutkovým súdom. Pri prijímaní svojich záverov o prípadnom zásahu do základných práv alebo slobôd osôb (fyzických alebo právnických), ktoré sa so svojim návrhom obrátili na ústavný súd, prípadne o neporušení týchto základných práv alebo slobôd, ústavný súd nemôže a nevychádza z tých skutkových tvrdení, ktorých opodstatnenosť je primárne daná v konaniach pred všeobecnými súdmi.

30. Sťažovatelia uvádzajú, že sťažnosť ústavnému súdu podávajú „z dôvodu, že k poškodeniu majetku a zdravia došlo účastníkom dopravnej nehody, ktorým je obžalovaný a to v priamej príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou a poškodením zdravia a majetku“. Sú presvedčení, že skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný, sa stal, a obžalovaný svojím konaním tak naplnil všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví. Spochybňujú závery jedného zo znaleckých posudkov, všeobecným súdom vytykajú nenáležité vyhodnotenie dôkazu, neprihliadanie na jeden z dôkazov a nepresnosť, čo sa týka presného ustálenia času spáchania skutku. Rovnako namietajú nezohľadnenie dopadu činu obžalovaného na zdravie sťažovateľky a výšky spôsobenej škody. Uvedené okolnosti nie sú spôsobilými preskúmania a posudzovania v konaní pred ústavným súdom.

31. Tieto tvrdenia sťažovateľov preto nepredstavujú relevantné dôvody na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Sťažovatelia ústavnému súdu nepredniesli adekvátne argumenty zodpovedajúce jeho právomoci. Napríklad, že by výklad a aplikácia ustanovení príslušného právneho predpisu, ktorým sa konanie riadilo (Trestný poriadok), resp. ustanovenia právneho predpisu, ktoré boli v konaní aplikované (Trestný zákon), boli všeobecnými súdmi vyložené v rozpore s ich znením, alebo že by ich aplikácia odporovala ich zmyslu alebo účelu. Napokon sťažovatelia neatakujú ani skutočne jediný a najpodstatnejší záver krajského súdu vo vzťahu k ich opravnému prostriedku, t. j. že ho podali ako neoprávnené osoby.

32. Určitú relevanciu vo vzťahu k podaniu sťažnosti sťažovateľov pre porušenie ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (podobne podľa čl. 36 ods. 1 listiny) by mohlo teoreticky predstavovať ich tvrdenie, že „Odkaz na občianskoprávne konanie je nenáležitý...“, avšak nie za tých podmienok, ako to urobili sťažovatelia, ktorí svoje presvedčenie o tomto nenáležitom odkázaní na občianske súdne konanie opierajú o nesprávnosť rozhodnutia vo veci viny obžalovaného a o potrebu uznania jeho viny. Inak povedané, sťažovatelia sa ochrany základného práva nemôžu pred ústavným súdom domáhať tvrdením o nesprávnom verdikte všeobecného súdu o uplatnenom nároku na

náhradu škody v trestnom konaní odôvodňujúc to nesprávnym rozhodnutím o vine obžalovaného.

33. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 2 T 112/2006 zo 14. februára 2014 podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodil obžalovaného spod obžaloby a podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku odkázal sťažovateľov s ich nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie (civilný proces).

34. Podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku súd oslobodí obžalovaného spod obžaloby, ak nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý je obžalovaný stíhaný.

35. Podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku (v znení aktuálnom v čase rozhodovania) ak súd obžalovaného spod obžaloby oslobodí, odkáže poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody vždy na občianske súdne konanie, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom.

36. Podľa relevantného znenia ustanovenia § 307 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ak tento zákon neustanovuje inak, rozsudok môže odvolaním napadnúť poškodený pre nesprávnosť výroku o náhrade škody.

37. Podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd zamietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene, osobou neoprávnenou alebo osobou, ktorá sa odvolania výslovne vzdala alebo znovu podala odvolanie, ktoré v tej istej veci už predtým výslovne vzala späť alebo bolo podané proti výroku, proti ktorému nie je prípustné.

38. Z citovaných ustanovení procesnoprávneho predpisu, ktorým sa konanie riadilo, vyplýva jasný a jednoznačný zákonný príkaz pre konajúci súd, že ak obžalovaného oslobodí spod obžaloby, musí pri dodržaní zákonných ustanovení odkázať poškodeného, v danom prípade sťažovateľov, v súvislosti s požadovanou náhradou škody, na občianske súdne konanie.

39. Uvedené sa do odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu premietlo takto:

„Súd prvého stupňa postupoval v súlade so zákonom aj v tom smere, keď poškodené subjekty podľa § 288 ods. 3 Tr . por. odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. V prípade oslobodenia obžalovaného spod obžaloby je totiž takýto výrok obligatórny, nakoľko zaviazanie obžalovaného na úhradu vzniknutej škody neprichádza do úvahy.“

40. Ako z obsahu odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, argumenty sťažovateľov v ich opravnom prostriedku proti prvostupňovému rozhodnutiu smerovali predovšetkým k uznaniu obžalovaného za vinného. Že to tak skutočne bolo, potvrdzuje aj námietka sťažovateľov k rozsudku okresného súdu uvedená v sťažnosti: „... rozhodnutie je nezákonné z dôvodu, že v spise je dostatok dôkazov, ktorými súd mohol a mal konštatovať vinu obvineného.“ K podaniu opravného prostriedku s takýmto obsahom však sťažovatelia nie sú v zmysle príslušného ustanovenia Trestného poriadku [§ 307 ods. 1 písm. c)] osobami oprávnenými, ako to krajský súd správne v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyhodnotil. Aj samotný splnomocnenec sťažovateľov ako poškodených v trestnom konaní si bol zjavne vedomý právnej úpravy, keď v písomných dôvodoch odvolania uviedol, že „v prípade vyhovenia odvolaniu okresného prokurátora čo do viny, s poukazom na riadne a včas vyčíslenú škodu navrhol, aby bolo rozhodnuté o uplatnenom nároku poškodených...“.

41. Z dosiaľ uvedeného ústavný súd konštatuje, že krajský súd vo vzťahu k námietkam sťažovateľov uvedeným v ich odvolaní postupoval a rozhodol v súlade s príslušnou právnou úpravou, a to bez toho, aby relevantné zákonné ustanovenia vyložil a aplikoval v rozpore s ich zmyslom, významom a účelom. Odôvodnenie rozhodnutia netrpí žiadnymi vnútornými rozpormi, je logické a závery v ňom prijaté legitímne. V rámci zákonných mantinelov, ktoré determinujú rozsah možnosti domáhania sa ochrany svojich práv sťažovateľmi ako poškodenými, je napadnuté rozhodnutie krajského súdu potrebné považovať za síce stručne, ale dostatočne a presvedčivo odôvodnené (o neoprávnenosti sťažovateľov podať odvolanie vo vzťahu k uznaniu viny obžalovaného). Ústavný súd preto

považuje napadnuté rozhodnutie krajského súdu, ale aj jeho postup, ktorý verdiktu predchádzal, za ústavne konformné nevykazujúce znaky svojvôle.

42. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a v čl. 36 ods. 1 listiny postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 139/2014 a jeho uznesením z 26. marca 2015 odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

43. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 139/2014 a jeho uznesením z 26. marca 2015 ústavný súd poznamenáva, že uvedený článok sa výlučne vzťahuje na súdny prieskum zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, o čo v tomto prípade zjavne nešlo. V trestných konaniach jednoznačne nie sú činnými orgány verejnej správy a tieto v týchto veciach (trestných) nevydávajú rozhodnutia, ktorých zákonnosť by mali všeobecné súdy preskúmavať.

44. Z uvedeného hľadiska je sťažnosť sťažovateľov v tejto časti zjavne neopodstatnenou pre absolútnu absenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením základného práva zakotveného v čl. 46 ods. 2 ústavy a označeným postupom a rozhodnutím krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 139/2014. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti z tohto dôvodu (zjavná neopodstatnenosť) podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol.

II. C

K namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 112/2006 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 To 139/2014

45. Sťažovatelia v sťažnosti zároveň namietali porušenie základného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Pretože explicitne nekonkretizovali, ktoré z katalógu tam

upravených základných práv považovali za porušené všeobecnými súdmi, ústavný súd ustálil, že tak urobili vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, čomu nasvedčuje námietka uvedená v sťažnosti v bode I písm. i): „*dávame do pozornosti aj značnú dobu priebehu súdneho konania, nakoľko ide o súdny spor, ktorý trvá už viac ako 10 rokov.*“ Správnosť tohto úsudku ústavného súdu dokazuje aj skutočnosť, že sťažovatelia v sťažnosti neatakujú postup všeobecných súdov v súvislosti s prípadným porušením verejnosti prerokovania danej trestnej veci, ani to, že by bol akýkoľvek problém s ich ne/prítomnosťou na konaní, prípadne, že by sa nemohli vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

46. Ak teda sťažovatelia namietajú porušovanie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupmi okresného súdu a krajského súdu v označených konaniach, pričom v sťažnosti poukázali na neprimeranú celkovú dĺžku konania, ústavný súd poznamenáva, že konanie bolo právoplatne skončené vydaním uznesenia krajského súdu z 26. marca 2015 a od toho momentu sa už vo veci nekoná.

47. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej (napr. IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 26/07, III. ÚS 41/07, II. ÚS 46/07, I. ÚS 96/07, II. ÚS 214/08, III. ÚS 207/2011) ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov zaručenému v čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola sťažnosť na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva došlo alebo porušenie v tom čase ešte trvalo. Skutočnosť, že napadnuté konanie všeobecných súdov skončilo a posledný relevantný úkon v súvislosti s napadnutým konaním krajský súd vykonal 26. marca 2015, teda pred podaním tejto sťažnosti, podľa názoru ústavného súdu zakladá zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti v tejto časti, preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

48. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

49. Pretože sťažnosť sťažovateľov bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ich ďalšími požiadavkami (zrušenie napadnutých rozhodnutí, vrátenie

veci na ďalšie konanie, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a náhrady trov právneho zastúpenia), rozhodovanie o ktorých je podmienené vyhovením sťažnosti, t. j. vyslovením porušenia základného práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 a 3 ústavy, resp. § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde), k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. októbra 2016